

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om vidareutnyttjande av offentliga företags data samt en lag om vidareutnyttjande av forskningsmaterial som producerats med offentliga medel. Dessutom föreslås det att lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ändras. Syftet med propositionen är att genomföra kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn till de delar den gällande nationella lagstiftningen inte uppfyller dem.

Regleringen ska gälla data som organ inom offentliga sektorn innehar, forskningsmaterial som producerats med offentliga medel och som gjorts tillgängliga i datalager och data som innehas av offentliga företag med verksamhet inom vissa sektorer när det offentliga företaget tillåter användning av data eller är skyldigt att tillåta vidareutnyttjande. De ändringar som föreslås i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ska gälla värdefulla datamängder och data som uppdateras ofta eller i realtid. I lagen om vidareutnyttjande av vissa offentliga företags data ska det föreskrivas allmänt om skyldigheter som gäller datas format, användarvillkor och tillgänglighet. Skyldigheterna tillämpas när data som de offentliga företagen innehar vidareutnyttjas för kommersiella eller icke-kommersiella ändamål. I lagen om vidareutnyttjande av forskningsmaterial som producerats med offentliga medel ska det föreskrivas om skyldigheter som gäller format, användarvillkor och tillgänglighet. Skyldigheterna tillämpas när forskningsmaterial som producerats med offentliga medel vidareutnyttjas för kommersiella eller icke-kommersiella ändamål.

Propositionen innehåller ett förslag till övergångsperiod i fråga om värdefulla datamängder, vilket ingår i medlemsstaternas nationella rörelsefrihet. Till andra delar grundar sig de bestämmelser som föreslås på direktivets lagstiftning som ska iakttas som förpliktande.

Lagen avses träda i kraft den 17 juli 2020.

Sammandrag av de huvudsakliga konsekvenserna

Propositionens viktigaste konsekvenser gäller de myndigheter och offentliga företag som innehar värdefulla datamängder, för de ska finnas tillgängliga för vidareutnyttjande avgiftsfritt, via ett tekniskt gränssnitt och vid behov som en bulknedladdning (tillgång till en avgränsad informationsmängd genom elektronisk uppkoppling). Inkomstförlusterna och de ökande kostnaderna för myndigheter utgör enligt en preliminär uppskattning totalt cirka 4 500 000 euro årligen av vilket största delen gäller Patent- och registerstyrelsen. Eftersom kommissionens närmare genomförandeakter inte ännu fanns tillgängliga ska uppskattningen emellertid närmast anses vara riktgivande. Konsekvensbedömningen kommer att kompletteras i den fortsatta beredningen och utgående från remissvaren.

Propositionen förväntas i viss mån positivt påverka möjligheterna för företag att utnyttja data, till exempel genom att sänka tröskeln för att ta fram olika tjänster som grundar sig på vidareutnyttjande av data från offentliga sektorn, eftersom datamängder i större utsträckning än tidigare ska finnas tillgängliga avgiftsfritt och via tekniska gränssnitt. Konsekvenserna för företag som producenter av data bedöms bli marginella, för bestämmelserna gäller en mycket begränsad grupp offentliga företag och gäller huvudsakligen handlingar vilkas vidareutnyttjande de själva tillåter. I beredningen har man inte identifierat någon nationell lagstiftning som förpliktar till att tillåta vidareutnyttjande men

som inte innehåller motsvarande skyldigheter i den reglering som nu föreslås. I samband med beredningen har man dock inte detaljerat kunnat utreda konsekvenserna speciellt för företag som ägs av kommuner.

Propositionen bedöms inte i övrigt ha några betydande konsekvenser. En del av den reglering som föreslås förpliktar dessutom till åtgärder som myndigheter eller andra aktörer redan tagit i bruk frivilligt eller som resultat av sektorspecifik utveckling. Till exempel forskningsmaterial som producerats med offentliga medel är, när de finns offentligt tillgängliga i elektronisk form, redan nu vanligtvis tillgängliga avgiftsfritt, trots att det inte finns någon skyldighet till det i lag. I sin helhet ska konsekvensbedömningen emellertid preciseras under remissbehandlingen och i den fortsatta beredningen, speciellt i fråga om värdefulla datamängder.